

Hampl F., Rádl S., Paleček J.:
Farmakochemie

VŠCHT Praha (3. vydání, 2015), stran
640, cena 646.00 Kč
ISBN: 978-80-7080-875-7

Třetí rozšířené a upravené vydání publikace z nakladatelství VŠCHT Praha „Farmakochemie“ autorů doc. Ing.

Františka Hampla, CSc., doc. Ing. Stanislava Rádla, CSc. a prof. Ing. Jaroslava Palečka, CSc. vychází z předešlých vydání z let 2002 a 2007. Text odborně posoudili (a řádně pochválili) prof. RNDr. Milan Pour, Ph.D., a PharmDr. Jana Pourová, Ph.D. Základní struktura knihy zůstala v novém vydání zachována: v úvodu jsou probrány základní termíny, metody a praktiky farmaceutické chemie. Systematická část začínající kapitolou 8 pak přináší informace o jednotlivých skupinách léčiv, rozdělených podle jejich chemického složení a případně podle skupinové biologické aktivity. Knihu uzavírá kapitola o informačních zdrojích ve farmakochemii, seznam monografické literatury a rozsáhlý rejstřík. Nové vydání nicméně doznalo řady změn. Oproti předchozímu vydání byl aktualizován obsah – publikace uvádí léčiva, která se nově objevila na trhu, i perspektivní látky nacházející se ve fázi III klinických testů. Část věnovaná psychofarmakům byla rozšířena o přehled hlavních typů psychotropních, omamných a návykových látek i s náležitou informací o jejich nebezpečnosti. Mezi látkami využívanými v terapii rakoviny jsou kromě cytostatik zmíněny i látky pro fotodynamickou terapii a látky pro neutronovou zachytnou terapii. Nově byla zařazena kapitola o imunomodulátorech a kapitola o látkách používaných v zobrazovacích technikách. A protože se kniha jmenuje „Farmakochemie“, je nutno pochválit fakt, že každý strukturní typ je doprovázen přehlednou informací o chemické syntéze dané skupiny látek.

Knihu je nutno pochválit za dobrou vazbu a kvalitní provedení a mnoho užitečných vylepšení, jimiž jsou například vysvětlivky dole na straně, přinášející např. výklad cizích slov, aspekty historické, citace odborné literatury, vysvětlení pojmů a křížové odkazy. Ke kvalitě knihy přispívá nesmírně i velmi pečlivé provedení strukturních chemických vzorců a správná grafická reprezentace chiralidy stereogenních center. Stejně jako český jazyk sám se kniha nevyhýbá dříve nespisovným, ale dnes normálním výrazům (pík, a.j.).

Trochu mne zarazilo, když jsem již na straně 17 narázel na ibuprofen, označený jako 8-15. Až po chvíli čtení jsem si uvědomil, že systematické číslování látek zařazuje ibuprofen jako patnáctou látku v kapitole 8. Avšak čtení knihy mne i potěšilo, nejenom tím, že jsem se opět setkal s některými mně blízkými přírodními látkami, svéobrazným dr. Shulginem (spelling jehož příjmení je snad jediná chyba, kterou jsem v knize našel), ale i názorem na homeopatii, ve kterém musím s autory vzácně souhlasit, nebo „kde nic není, ani čert nebere“.

Farmakochemie najde své čtenáře mezi vysokoškolskými studenty chemických oborů, kterým je především určena, i mezi širokou odbornou veřejností, a to z řad chemiků, farmaceutů, lékařů i ostatních přírodovědců. Bylo by dobře, kdyby se stala populární zejména mezi lékaři, ale i biochemiky, z nichž někteří si dělají pramálo starostí se stereochemií biologicky aktivních látek, péči o níž vidím danou knihu až téměř unikátní; leč po thalidomidu to nejde jinak. Střední cena předurčuje tuto knihu k tomu, aby se stala ve svém oboru klíčovou učebnicí, ale i příručkou, neb, jak píše dr. Pourová: „dnes neexistuje jiná, tak aktuální učebnice na dané téma“, a navíc v češtině.

Pavel Drašar